VÝSKYT TESAŘÍKA SEMANOTUS UNDATUS (LINNAEUS) NA MORAVĚ A JEHO BIONOMIE (COL. CERAMBYCIDAE)

OCCURENCE OF THE LONGICORN SEMANOTUS UNDATUS (LINNAEUS) IN SOUTH MORAVIA AND ITS BIONOMICS (COL. CERAMBYCIDAE)

Pavel Š t r a u s

Koncem března roku 1973 jsem na kraji lesa u Znojma pod kůrou slabšího smrku (Picea) nalezl požerek larev tesaříka Semanotus undatus (Linnaeus, 1758). Doma v teplejším prostředí se již počátkem dubna vylíhlo několik dobře vyvinutých imag. Zbarvení některých z nich neodpovídá žádné dosud popsané odchylce: na rozdíl od nominátní formy jsou celá stehna i holeně černé a prvních 3-5 článků tykadel více méně začernalé. Zajímavé je, že tyto tmavé kusy vykazují variabilitu i v kresbě krovek. Kromě nominátní formy jsem v populaci zjistil odchylky f. unifasciatus a f. bilunatus.

Později, již koncem července jsem našel ve dřevě imaga z nichž některá byla ještě zcela bílá, čerstvě vylíhlá, jiná již docela dobře vybarvená, ale ještě ne zcela dozrálá. To nesouhlasí s údaji v literatuře, kde je uvedeno, že tento druh přezimuje jako dospělá larva. (Heyrovský 1955.)

Semanotus undatus se líhne, podobně jako Semanotus russicus (Fabricius) již koncem léta, první kusy koncem července a počátkem srpna. Zimu přečkává jako imago ve dřevě a brzy zjara vylétává. Většina vylíhnutých imag nalezených v červenci ve dřevě byli samečci. Samičky jsem nacházel v této době ve stadiu kukly. Většinou se tedy líhnou samečci asi o deset dnů dříve než samičky. Semanotus undatus se na uvedené lokalitě vyvíjí výhradně ve smrku (Picea) , i když v místě jeho výskytu jsou také borovice. Brouk napadá kměny stojících smrků v celé jejich délce. Nalezl jsem napadený suchý smrk, ve spodní části silný asi 30 cm a imaga jsem zjistil jak ve spodní části, kde bylo napadení nejsilnější, tak i v části střední i ve vrcholu o síle asi 6 cm. Vyhledává dřevo částečně již zasychající. Většinou se vyskytuje společně s Molorchus minor (Linnaeus, 1758). Semanotus undatus je noční druh, neboť jsem všechny kusy sbíral z klece, ve které bylo dřevo uloženo, vždy dopoledne. Imaga byla zalezlá ve škvírách, v temných koutech, nebo seděla na spodní straně složeného dřeva. Přes den jsem neviděl v kleci nikdy žádný exemplář.

Uvádím dosud známá naleziště Semanotus undatus z Čech a Moravy : Loket, Podhrad u Chebu, Prolomené hory u Doks, Protivín, okolí Rokycan na smrku (Procházka lgt.). Z Moravy byl dosud znám pouze z Beskyd.

Děkuji p. Dr. L. Heyrovskému za ochotně poskytnuté informace a p. Dr. J. R. Winklerovi za věcné připomínky k mému článku.

S u m m a r y

The Longicorn Semanotus undatus (Linnaeus,1758) till now known in Moravia from the Beskydy Mountains only was collected in Picea near Znojmo. It was bred by the author and contrasting with bionomical data given in literature the hibernating stage was the imago.

L i t e r a t u r a

HEYROVSKÝ, L.,1955: Tesaříkovití-Cerambycidae, Fauna ČSR 5:194-196. Praha.

Adresa autora (Address of the Author) :
Pavel Štraus, Pod soudním vrchem 1, PSČ 669 02 Znojmo.

U P O Z O R N Ě N Í

Redakce časopisu ACTA ENTOMOLOGICA BOHEMOSLOVACA upozorňuje členy Československé společnosti entomologické při ČSAV i další zájemce, že nové ročníky tohoto časopisu je možno objednávat pouze prostřednictvím

POŠTOVNÍ NOVINOVÉ SLUŽBY.

Objednávky jednotlivých čísel některých starších ročníků zasílejte sekretariátu Čs.společnosti entomologické při ČSAV, Viničná 7, 128 44 Praha 2 - Nové Město.